

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci proti obžalovanému **Ing. L. M., CSc. a spol.** pre trestný čin marenia konkurzného alebo vyrovnacieho konania spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 256d ods. 1 písm. b/, ods. 3 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 na verejnom zasadnutí 28. septembra 20110 v Bratislave o odvolaní obžalovaných Ing. L. M. CSc. a Ing. Ľ. L. a krajského prokurátora v Prešove proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 20. októbra 2009, sp. zn. 2 T 2/2003, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 256 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 odvolania obžalovaných Ing. L. M. CSc. a Ing. Ľ. L. a krajského prokurátora v Prešove sa **z a m i e t a j ú**.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 20. októbra 2009, sp. zn. 2 T 2/2003 boli obžalovaní Ing. L. M. CSc. a Ľ. L. uznaní za vinných z trestného činu marenia konkurzného alebo vyrovnacieho konania spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 256d ods. 1 písm. b/, ods. 3 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 na tom skutkovom základe, že

obžalovaný Ing. L. M., CSc. v postavení spoločníka obchodnej spoločnosti N., s.r.o. P., od 30. júna 1998 člena Predstavenstva N., a.s. K. a súčasne konateľa a technického námestníka obchodnej spoločnosti N., spol. s r.o. P. a obžalovaný Ing. Ľ. L. v postavení spoločníka obchodnej spoločnosti N., s.r.o. P., od 30.6.1998 člena Predstavenstva N., a.s. K. a súčasne konateľa a námestníka pre inžiniering obchodnej spoločnosti N., spol. s.r.o. P., konali tak, že

obžalovaní Ing. Ľ. L. a Ing. L. M., CSc. po tom, čo ako konatelia obchodnej spoločnosti N., spol. s.r.o. P. dňa 20.8.1998 podpísali s Č., a.s., pobočka P. 2 zmluvy o vstupe banky do záväzkov na klienta č. X. a č. X. a na účty spoločnosti N., spol. s.r.o. P. č. X. bolo dňa 19.8.1998 prevedených 5.970.000.- Sk a č. X. bolo dňa 6.10.1998 prevedených 1.612.000.-

FRF v súvislosti s akciou W., P. v tendry so spoločnosťou S. z F., prostredníctvom francúzskej banky C., po vzájomnej dohode dňa 18.5.1999 žiadosťami o prevod finančných prostriedkov adresovaných uvedenej banke, previedli tieto finančné prostriedky na novovytvorené účty obchodnej spoločnosti N., a.s. K., č. účtov X. a X. v tom istom peňažnom ústave aj napriek tomu, že vedeli o ustanovení predbežného správcu konkurznej podstaty v súvislosti s návrhom na vyhlásenie konkurzu na majetok spoločnosti N., spol. s.r.o. P. uznesením Krajského súdu Košice č. 1 K 87/99 z 5.5.1999 a z toho vyplývajúceho zákazu disponovania s majetkom tvoriacim konkurznú podstatu, čím spôsobili, že uvedené finančné prostriedky nemohli byť zahrnuté do konkurznej podstaty spoločnosti N.. spol. s.r.o. P. ku škode tejto spoločnosti vo výške 17 236.268.-Sk, (po prepočte konverzným kurzom 572 139,28 EUR).

Za to boli Ing. L. M., CSc. a Ing. Ľ. L. (každý samostatne) odsúdení podľa § 256d ods. 3 Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 2 rokov a podľa § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 ods. 1 Tr. zák. im bol výkon tohto trestu podmienene odložený na skúšobnú dobu 3 rokov.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie obžalovaní a krajský prokurátor.

Obžalovaní Ing. L. M., CSc. a Ing. Ľ. L. v odôvodnení svojho odvolania, ktoré podali prostredníctvom obhajcu poukázali na to, že rozsudok krajského súdu nie je v súlade so zisteným skutkovým stavom, pretože senát vo svojich predchádzajúcich rozsudkoch (v troch prípadoch) ich oslobodil spod obžaloby a až pod vplyvom názoru najvyššieho súdu zmenil svoje stanovisko a vyniesol odsudzujúci rozsudok napriek tomu, že nebolo vykonané nové dokazovanie. Z toho vyplýva, že senát krajského súdu nebol nezávislý a nestranný, preto vznášajú aj námietku zaujatosti senátu.

V ďalšom zvyrazňujú, že skutková podstata žalovaného trestného činu vyžaduje znemožnenie, aby sa vec patriaca do konkurznej podstaty zapísala a odhadla. V predmetnom prípade však správkyni konkurznej podstaty bol predložený z ich strany súpis aktív a pasív, ktorý zahrňoval aj pohľadávku finančných garancií, ktoré oni nikdy nespochybňovali a vždy patrili do majetku N. s.r.o. P.. Nie svojim zavinením, ale zavinením pracovníkmi Č. a.s. P. bolo zapríčinené, že peniaze boli prevedené na vnútorné účty banky, na ktoré už nemali dosah. Pritom zostáva stále otázkou, kedy vlastne došlo k samotnému prevodu bankových

záruk na účet N. a.s. K., či pri podpise zmlúv (29. apríla 1999) teda pred ustanovením predbežnej správkyne konkurznej podstaty – 10. mája 1999 alebo až prevodným príkazom 18. mája 1999, t.j. po jej ustanovení.

V tejto súvislosti poukazujú aj na to, že konkurz bol vyhlásený síce 6. augusta 1999, ale uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol zrušený (22. októbra 1999) tzn., že všetky úkony dovtedy vykonané boli úkonmi nulitnými t.j. nemôže byť z nich vyvodzovaná ani trestná zodpovednosť aj keby bola preukázaná. Navyiac doposiaľ nebolo ani preukázané jednoznačne, že Ing. L. M. CSc. bol o ustanovení predbežnej správkyne oboznámený, ako aj to či finančné prostriedky, ktoré sú predmetom obžaloby boli majetkom úpadcu.

Žiadali preto, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Krajský prokurátor vo svojom odvolaní uviedol, že nazhromaždenými dôkazmi bola vina obžalovaných v plnom rozsahu preukázaná, pričom obžalovaní uskutočnili prevod finančných prostriedkov na iný subjekt aj napriek tomu, že vedeli, že s finančnými prostriedkami už nemôžu nakladať – konali teda v priamom úmysle podľa § 4 písm. a/ Tr. zák., a ich konanie bolo motivované snahou znemožniť správne zistenie majetku patriaceho do konkurznej podstaty.

S prihliadnutím na to a na postoj obžalovaných k spáchanej trestnej činnosti ako i absencie poľahčujúcich okolností žiadal, aby najvyšší súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a uložil obžalovaným nepodmienečný trest odňatia slobody pri dolnej hranici trestnej sadzby a pre jeho výkon ich zaradil do I. nápravno-výchovnej skupiny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal podľa § 254 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým mohli odvolatelia podať odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, prichádzajúc aj na eventuálne chyby, ktoré neboli odvolaniami vytýkané a zistil, že odvolania obžalovaných a krajského prokurátora nie sú dôvodné.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať, že krajský súd v predmetnej veci už rozhodol a to rozsudkami zo 18. marca 2004, 10. októbra 2005 a 30. apríla 2008 pričom vo všetkých týchto prípadoch obžalovaný spod obžaloby krajského prokurátora oslobodil. Najvyšší súd Slovenskej republiky tieto rozsudky, ktoré boli napadnuté odvolaním krajského prokurátora zrušil a vec vrátil krajskému súdu spolu s pokynmi, v ktorých smeroch je potrebné doplniť dokazovanie resp. na ktoré dôkazy je potrebné prihliadnuť, aby ich vyhodnotenie zodpovedalo princípom vyjadrenými v § 2 ods. 6 Tr. por.

Krajský súd po doplnení dokazovania v intenciách aké nariadil najvyšší súd napokon vo svojom ostatnom rozsudku, ktorý je predmetom odvolacieho konania obžalovaných Ing. L. M., CSc. a Ing. Ľ. L. uznal vinnými zo spáchania žalovaného trestného činu tak ako je to uvedené vyššie.

Z pripojeného spisového materiálu a hlavne obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že prvostupňový súd svoj postup odôvodnil paradoxne výhradne s poukazom na to, že rešpektoval právne záväzný názor najvyššieho súdu uvedený v jeho zrušujúcich uzneseniach 2 To 122/2005 a 2 To 8/2008, pričom v zásade skutkové zistenia prevzal bez zmeny vrátane ich hodnotenia z jeho predchádzajúcich oslobodzujúcich rozsudkov, na čo vo svojom odvolaní správne poukazujú obaja obžalovaní s tým, že prvostupňový súd tým znevážil svoje predchádzajúce postoje.

Najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje na už dlhodobo uplatňovanú súdnu prax, že viazanosť súdu prvého stupňa právnym názorom odvolacieho súdu v zmysle § 264 ods. 1 Tr. por. znamená povinnosť rešpektovať závery, ktoré učinil odvolací súd v otázkach hmotného a procesného práva. V prípade hmotného práva viazanosť súdu prvého stupňa právnym názorom odvolacieho súdu by spočívalo v tom, že správne zistený skutočný stav veci (tzn. skutková veta rozsudku) vykazuje znaky konkrétneho trestného činu resp. zistený skutok nie je trestným činom.

Ak nie je skutočný stav veci správne zistený a ak má odvolací súd za to, že je tomu tak preto, že prvostupňový súd nehodnotil správne dôkazy vo veci vykonané (ako v tomto prípade) môže odvolací súd len upozorniť, v ktorých smeroch má byť konanie doplnené, a lebo čím je treba sa znovu zaoberať, nesmie však v žiadnom prípade k spôsobu hodnotenia dôkazov udeľovať záväzné pokyny.

Z uvedeného a z uznesení najvyššieho súdu je však zrejmé, že v danom prípade v žiadnom smere najvyšší súd nevyslovil žiadny právny názor, ale naopak zaoberal sa hodnotením dôkazov súdom prvého stupňa t.j., upozornil na ktoré dôkazy okrem iného má prvostupňový súd zamerať svoju pozornosť pri ich hodnotení.

V tomto zmysle preto aj najvyšší súd v súlade s odvolacími námietkami obžalovaných môže len konštatovať, že potom napadnutý rozsudok krajského súdu vo vzťahu k výroku rozhodnutia je parodovaný a nejasný napriek tomu, že samotný výrok napadnutého rozsudku je správny, má totiž svoj podklad v správne zistenom skutkovom stave založenom na rozsiahlom, vyčerpávajúcom dokazovaní, ktoré krajský súd vykonal na hlavnom pojednávaní vrátane dôkazov, ktoré nariadil najvyšší súd vo svojich uzneseniach citovaných vyššie.

Z vykonaného dokazovania krajským súdom predovšetkým bez akýchkoľvek pochybností vyplynulo, že konatelia spoločnosti sa dozvedeli o ustanovení predbežnej správkyne rozhodne pred kritickým dátumom 18. máj 1999, t.j. dozvedeli sa vtedy aj o zákaze manipulácie s majetkom spoločnosti. Uvedené zistenie vyplýva už napokon z uznesenia najvyššieho súdu z 18. marca 2004, sp. zn. 1 To 31/2004, ktorý v tejto veci rozhodoval. Obžalovaný Ing. L. L. svojim podpisom potvrdil prevzatie listu o ustanovení predbežnej správkyne a Ing. L. M., CSc. i keď prevzatie o ustanovení správkyne nepodpísal (nepodpisoval v zamestnaní žiadne prevzatie pošty na svoj úsek), ale jeho vedomosť o uvedenej skutočnosti vyplýva jednak s výpovedi jeho susedy p. Z. (č.l. 2510), že si navzájom preberali poštu a túto si odovzdali bezprostredne po jej prevzatí, ale aj z výpovede svedkyne Ž. Z. (č.l. 2516), že list od predbežnej správkyne bol doručený organizácii 12. mája 1999 a bol evidovaný pod č. 1497 a bol pridelený Ing. L. M. CSc.

Napokon aj z výpovede Ing. D., ale i ďalších pracovníkov firmy je zrejmé, že list spôsobil v organizácii šok vzhľadom k jeho ekonomickým, ale aj personálnym dopadom a okamžite bol predmetom rokovania vedenia firmy za účelom prijatia potrebných opatrení. Je teda nepochybné, keďže obaja obžalovaní patrili do užšieho vedenia firmy, že o liste boli informovaní.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že je síce pravdou, že sporná pohľadávka bola zaradená do súpisu aktív a pasív pre predbežnú správkyňu ako uvádzajú obaja obžalovaní. Jej zaradenie do súpisu je však treba považovať len za formálne, pretože fakticky obžalovaní robili všetky kroky, aby sa finančné prostriedky vedené na ich účtoch v Č. a.s. P. nedostali do konkurznej podstaty.

Uvedené napokon vyplýva aj z ich výpovedí, tzn. ich pohnútku, motív je možné stotožniť so snahou ochrániť tieto finančné prostriedky patriace N. s.r.o. pred exekútormi, lebo firme hrozili exekúcie a v tomto smere aj konali.

Niet rovnako žiadnych pochyb o tom, že finančné prostriedky z ich účtu boli prevedené na základe ich žiadosti 18. mája 1999 na účet N. a.s. K., čo vyplýva nielen z výsluchov svedkov – pracovníkov banky, ale aj listinných dôkazov založených v spise – zvlášť žiadosti o prevod peňazí z účtu N. s.r.o. na účet N. a.s., ale aj výpisov z účtov oboch spoločností, ktoré dátum prevodu potvrdzujú. V tejto súvislosti je potrebné zvýrazniť, že obhajobné tvrdenia obžalovaných, že banka samotná zapríčinila, že bankové záruky boli prevedené mimo ich dosah na účet N. a.s. a banka len dodatočne v decembri 1999 si mala zaobstarat' od obžalovaných pri rokovaní v decembri 1999 ich podpis na spornom dokumente (podľa ich verzie podpísali „nejaký“ dokument) lebo banke mal chýbať pri kontrole. Je možné konštatovať, že z dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní vyplynulo, že v inkriminovanom čase, sa žiadna kontrola v banke nekonala. Naopak uskutočnilo sa rokovanie so zástupcami spol. N. a.s. K. (a teda obžalovanými lebo firmy boli personálne prepojené), na ktorú boli prostriedky prevedené, ale len preto, lebo už i táto spoločnosť s a dostávala do finančných problémov a banka žiadala práve posilniť bankové záruky. Nič teda, ešte aj v tom čase, nebránilo tomu, aby bankové záruky boli vrátené späť. Najmä tomu nebránila skutočnosť, že s týmito nebolo možné nakladať z dôvodu ich blokácie z príkazu okresného prokurátora v Poprade. Príkaz okresného prokurátora bol totiž daný až 31. marca 2000.

Z uvedeného preto vyplýva, že obžalovaní, tak ako to proklamovali aj vo svojich výpovediach, chceli bankové záruky ochrániť pred exekútormi a robili všetko preto, aby fakticky neboli zaradené do konkurznej podstaty aj keď išlo nepochybne o majetok, ktorý do konkurznej podstaty patril. V opačnom prípade by ochrana týchto prostriedkov prevodom na iný subjekt nemala ani zmysel.

Rovnako neobstojí ani odvolacia námietka obžalovaných, že aj keď k prevodu finančných prostriedkov došlo v inkriminovanej dobe (t.j. 18. mája 1999), táto skutočnosť by nemala žiadny trestnoprávny význam, lebo konkurz vyhlásený na majetok N. bol vyhlásený 6. augusta 1999, ale uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol zrušený t.j. úkony obžalovaných vedúce k prevodu bankových záruk boli potom nulitné.

Podľa § 9b ods. 3 zák. č. 328/1991 Zb. v znení neskorších zákonov (zákon o konkurze a vyrovnaní) však predbežná správkyňa konkurznej podstaty svoje oprávnenia vykonávala do vyhlásenia konkurzu, zamietnutia návrhu na vyhlásenie konkurzu resp. jeho zastavenia. Žiadna z takýchto skutočností však nenastala a najvyšší súd svojim uznesením z 22. októbra 1999, sp. zn. 7 Obo 295/99, len zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach a vec mu vrátil na ďalšie konanie. To znamená, že všetky úkony obžalovaných boli relevantné a nie nulitné ako sa snažili argumentovať obžalovaní vo svojom odvolaní a ako také boli spôsobilé okrem iného aj založiť ich trestnoprávnu zodpovednosť.

K ostatnej odvolacej námietke obžalovaných t.j. námietke zaujatosti konajúceho senátu, ktorá mala spočívať v tom, že tento senát po oslobodzujúcich rozsudkoch napokon ich uznal za vinných zo spáchania žalovaného skutku najvyšší súd iba dodáva, že uvedená námietka nezodpovedá žiadnym taxatívne vymedzeným dôvodom uvedených v § 30 ods. 1 Tr. por., pre ktorý by mohol byť ten – ktorý sudca vylúčený z konania (ide o námietku, ktorá sa týka procesného postupu súdu).

Na základe vyššie uvedeného preto Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s rozhodnutím krajského súdu (aj keď z iných vyššie uvedených dôvodov) dospel k záveru, že skutok, ktorý bol predmetom obžaloby krajského prokurátora sa stal, je trestným činom a tento spáchali obžalovaní Ing. L. M. CSc. a Ing. Ľ. L..

Pokiaľ sa týka právnej kvalifikácie skutku, prvostupňový súd tento kvalifikoval ako trestný čin marenia konkurzného, alebo vyrovnacieho konania spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 256 d ods. 1 písm. b/, ods. 3 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006. Tohto trestného činu sa dopustí ten, kto marí konkurzné konanie tým, že znemožní, aby sa vec patriace do konkurznej podstaty zapísala a odhadla a spôsobí tým škodu veľkého rozsahu.

Z vykonaného dokazovania je však zrejmé – a to aj z výsluchu predbežnej konkurznej správkynke JUDr. A. R. – H., že finančné, bankové zábezpeky vedené na účtoch v Č. a.s., pobočka P. boli zaevidované (zapísané) v rámci majetku úpadcu aj keď ako vyplýva z vyššie uvedeného len formálne.

Krajský súd preto pochybil pokiaľ skutok po právnej stránke kvalifikoval podľa citovaného zákonného ustanovenia. Stav veci zodpovedala právna kvalifikácia skutku podľa § 9 ods. 2, § 256d ods. 1 písm. c/, ods. 3 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, podľa ktorého sa takéhoto konania dopustí ten kto nevydá vec patriacu do konkurznej podstaty a spôsobí takýmto činom značnú škodu.

Z vykonaného dokazovania bolo bezpečne preukázané, že obžalovaní síce fakticky bankové záruky zapísali v rámci svojho majetku, ale skutočne ich, hoci do konkurznej podstaty bezpochyby patrili nikdy nevydali.

Uvedené pochybenie krajského súdu je však len formálnej povahy, nemá žiadny vplyv na posúdenie trestnosti skutku a preto najvyšší súd nepovažoval za potrebné toto pochybenie napraviť zrušením napadnutého rozsudku.

Po preskúmaní napadnutého rozsudku odvolací súd nezistil ani žiadny zákonný dôvod pre zmenu výroku o treste.

Uložený trest odňatia slobody aj podľa názoru najvyššieho súdu zodpovedá všetkým zákonným kritériám uvedeným v § 31 ods. 1 Tr. zák., na ktoré bol krajský súd povinný prihliadnuť pri určení druhu a výmery trestu. Tento druh trestu zodpovedá aj jeho účelu podľa § 23 ods. 1 Tr. zák. K odvolacím námietkam krajského prokurátora je potrebné uviesť, že obžalovaní doposiaľ neboli súdne trestaní, pracujú, žijú riadnym usporiadaným životom a zároveň neboli zistené žiadne priťažujúce okolnosti podľa § 34 Tr. zák. Za takúto okolnosť v žiadnom prípade nie je možné považovať tzv. postoj obžalovaných k trestnej činnosti ako to uvádza krajský prokurátor vo svojich odvolacích námietkach majú na mysli zrejme skutočnosť, že obžalovaní sa k spáchaniu skutku nepriznali a tento neoľutovali (§ 33 písm. ch/, j/ Tr. zák.) Podľa § 33 ods. 1 Tr. por. však obvinení majú právo sa brániť spôsobom aký uznajú za vhodný a spôsob ich obrany im nie je možné pričítať v ich neprospech – ako priťažujúcu okolnosť.

Z uvedených dôvodov preto Najvyšší súd Slovenskej republiky o odvolaniach obžalovaných Ing. L. M. CSc. a Ing. Ľ. L. a krajského prokurátora rozhodol tak ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 28. septembra 2010

**JUDr. Peter K r a j č o v i č, v.r.
predseda senátu**

Vyhotovil: JUDr. Ing. Anton Jakubík

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková